

Ο ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ
ΚΩΔΗΣ

ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ.

Μεταφρασθεὶς ἐκ τῆς Γαλλικῆς πρωτοτύπου, καὶ πολλοῖς συμειώμασι πλευραῖς, ἔτι δὲ παραρτήματι τῶν ἀναγκαίων ἀρθρῶν ἐκ τῆς πολιτικῆς
Κώδικος ἐπαυξηθεὶς

π α ρ α

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΤΟΥ ΠΑΠΑΔΟΠΟΓΛΟΥ,
παρὸ οὗ προσενεγχθεὶς τῷ ἐν Κωνσταντινούπολει ἐντεμοτάτῳ Συζήματι

τῶν Ἑλληνορρωμαίων Ἐμπόρων
πρὸς κοινὴν ωρίμειαν, ἀναλόμασι τοῦ τεμιωτάτου
κυρίου

ΜΙΧΑΗΛ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
τύποις ἐκδίδεται.

EN VIENNE, 1817.

Ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ Τυπογραφείου δὲ Χιρσφέλδ.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠ. ΚΑΒΥΛΗΝΟΥ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΠΕΤΣΙΟΥ

ΕΠΙΛΥΤΣ Κ.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

Τῇ Ἐντιμοτάτῃ καὶ φιλογενεῖστῇ ὁμηρύραι τῶν ἐν
Κωνσταντινοπόλεις Ἑλληνορρωμαῖσιν Ἐμπόρων, τῶν συ-
απορτικόντων, τὸ ἡμερικὸν Σύσημα, ἔθελαγάθοις
μὲν Συναδελφοῖς, τὸ εὖ πράττειν.

Ἐντιμότατοι Κύριοι,

Συγχροτηθὲν πρὸ εἶκοσι περὶ που ἐτῶν τὸ γῆμέτερον
τοῦτο Σύσημα τῆς ἀδελφακῆς συνενώσεως, ἀπέδειξεν
ἡμιπράκτως ὅτι ἀδελφὸς ὑπὸ ἀδελφοῦ βοηθού-
μενος ως πόλις ὄχυρὰ τοὺς ὑπεναυτίοις,
καὶ δὲν εἶναι κάνεις ἐκ τῶν συναδελφῶν, ὁ ὅποιος νὰ
μὴ ἀπῆλθειν ἐκ τούτου πολλὴν, οὐ κανόνιστον τὴν
ευθρεμήν, καὶ ὠφέλειαν. Ἐγχριθὲν δὲ μετὰ ταῦτα,
καὶ αὐθεντικῶς ἐπικυρωθὲν μὲν ψηλὰ, καὶ σεβαῖς θεοπί-
σματα, καὶ διατάγματα τῶν Κραταιοτάτων γῆμῶν βασιλέων,
διὰ Θεᾶς τῷέντι ἐπιεύσεως, χεὶρ γὰρ Κυρίου ἐπὶ
κεφαλὴν βασιλέως, μᾶς πληροφορεῖ τραυτάτα εἰς
δύο ταῦτα· ὅτι δηλαδὴ τὸ Φένος γῆμῶν, καὶ μάλιστα σὲ
τὴν θεοφύλακτον ταύτην βασιλεύουσαν ἐγοικεῖτες ὁμο-
γενεῖς, ἐπιβάλλουσιν ἐφαμιλλώμενοι μὲ τὰ λοιπὰ ἡμιπορικὰ
ἴθυη εἰς τὸ ἐντιμον καὶ ἐλευθέριον τοῦ Ἐμπορίου ἐπάγγελ-
μα, καὶ ὅτι γῆ βασιλικὴ πρώνια φιλοτίμως καὶ εὔμενῶς
συγκατανέει ἀποπληροῦσα τὰς εὐλόγους γῆμῶν ἐξαιτήσεις.

Μανιάνομεν ἀπὸ τὰς αποτελέσματα, ὅτι οἱ ἐμπόρουμενοι κατὰ τὸ παρὸν ἔχουν τὴν ἀνηκουσαν σίσ τὸ ἐπαγγελματων πρᾶξιν, ἀλλ' ἐπειδὴ αὗτη μόνη, καὶ τοι βάσις αὐτῶν καὶ τὸ ἀρχαιώτερον οὖσα, δὲν ἀποτελεῖ τελείαν κάμπιαν ἀπὸ τὰς τέχνας, ἀπεβλέψαμεν πρὸ ὄλγων εἰτῶν καὶ εἰς τὴν ἀπόκτησιν τῆς Θεωρίας, ἵνα τὰς δύω ταύτας πτέρυγας, τὴν πρᾶξιν δηλουνότι, καὶ τὴν Θεωρίαν ἀνακουφίζόμενοι, ἀναδράμωμεν εἰς τὴν δυνατὴν τοῦ ἐπαγγέλματός μας τελειότητα. Διὰ τοῦτο ἡ ναυκάσθητη κατὰ πρῶτου ἀπὸ τὴν γενναιάν, καὶ γενετὴν Συζηματικὴν ἐλευθεριώτητα νὰ συγγράψω, καὶ νὰ Σᾶς ἀποδώσω τὸν κερδῶν 'Ἐρμην' ἥτοι τὴν ἐμπορικὴν 'Εγκυκλοπαιδείαν, τῆς ὅποιας τὸ πρῶτον μέρος εύρισκεται ἡδη εἰς τῶν 'Εινετῶν τὰ πιεστήρια, καὶ μετ' ὄλγους μῆνας θέλει μᾶς ζαλῆσθαι τοιμον πρὸς κοινὴν εὑρροσύνην, καὶ ωφέλειαν.

Φιλοτιμούμενος δὲ μὲ πρόθυμον ἐνασχόλησαι εἰς

ἀπαρτισμὸν τοῦ ἐπιθυμητοῦ σας ἔκείνου βιβλίου, ἡμαγκά-
ειρην ἀπὸ τὴν ἐνσκήψασάν μοι πανώδηνον συμφόραν νὰ
ζητήσω ἀναψυχὴν μὲ τὴν μεταβολὴν πρὸς καιρὸν τοῦ
ἔργου, καὶ ἐπικρένας τὸ μὲν ἡδύπαθες, καὶ χαρμόσυνον
ἀνάρμονον, τὸ δὲ λυπηρότερον ὄλεθρον εἰς τὴν πληγω-
θεῖσαν μὲν καρδίαν, ἐπεχειρησα τὴν μετάφρασιν τοῦ
ἐμπορικοῦ τούτου Γαλλικοῦ Κώδικας, ως οὐδέτερον
κατὰ πάντα πρὸς κίνησιν τῶν παθῶν, καὶ ἐπωφελέσατον
σύγγραμμα εἰς τὴν Συγκρατικὴν Ὀμήγυρον, καὶ Σᾶς τὸ
προσφέρω πρὸς ἔνδειξιν τῆς πρὸς ὑμᾶς ἀδόλου εἰλικρι-
νείας μου, ἀφίκωντας εἰς ἄλλους νὰ σᾶς ἐπανέσουν διὰ
τὸν πρὸς τὰ κοινωφελῆ ζηλόν σας, καὶ σρέψω τὸν λό-
γον εἰς ἔκθεσιν περὶ τῆς χρήτεως τοῦ βιβλίου, καὶ τῆς
ἔξι αὐτοῦ ὠφελείας.

Δέν φρονῶ, ὅτι ὁ μεταφρασθεὶς οὗτος Κυρδὶς πρέ-
πει νὰ νομισθῇ διὸ γὰρ νομοθεσίᾳ ἀπαράβατος· ἐπειδὴ
κατὰ τὴν γνώμην ἀγέντων τῶν νομοθετῶν, οἱ νόμοι

εἰμπεριορίζουται ἀπὸ τὰς σύνορα τῶν Ἐπαρατειῶν, εἰς
τὰς ὅποιας Θεσπίζονται, καὶ τότε μένου ὑπερπηγδεῦσιν,
ὅταν αὐτομάκως συναδοιπορεῦν μὲ τοὺς ἀπὸ τῆς ἐαυτῶν πα-
τρίδος ἀποδημοῦσας ὄμοεθναῖς· ἦ δὲ τοιοῦτον οὐδὲν οὐδὲ
τοῦτος, ἢ τοῦ Ἡγεμόνος αὐτοῦ (ὅπερ θεωρητικῶς οὐσε
δύναμει) τοὺς πυλατογραφήσῃ καὶ παρὸ ἐαυτῷ. Ἀλλὰ
μὴ ἀμφιβάλλων, ὅτι ἐνασχοληθέντα τὰ δευτέρα περὶ
τοὺς νόμους Γαλλικὰ συζήμητα απετέλεσαν τὸν Κώδικα
τοῦτον· συνοπτικώτατου κατὰ τὸ μέγεθος, ἐμπεριληπτι-
κώτατου· κατὰ τὴν ὕλην, λακωνικώτατου, ἀλλ’ ἀκρι-
βῆ, εἰς τὰς ἐκφράσσεις, καὶ ἀρμοδιώτατου πρὸς κανο-
νισμὸν, καὶ εὐθυδικίαν τῶν ἐμπορικῶν διενόξεων, ἐξ
τῆς πηγαδὸς ἡ εὐδοκίμησις, καὶ διπλαύξησις τοῦ Ἐμπο-
ρίου, πρὸς τὴν ἥμερος ἀποβλέπομεν, τὸν ὑπολημβάνω
ἀναγκαῖον εἰς τὴν ἐμπορικὴν Ὁμηρούν τοῦ ὅλου μας
Γένους, καὶ ἄξιον μελέτης καὶ σπουδῆς.

"Οὗτος μέχρι πρὸ ἀλέγειν ἐτῷ μακρὰν ἀπὸ τὰς

τύραννος περὶ Ἐμπόρου ἴδεις, δὲν εἴης παράδοξον
ἐὰν οὐδέρωμεθαί εἰσέτει ἐμπορικῆς νομοθεσίας. Αἱ οὐρανοίς γεννώσει τὰς διενέξεις, καὶ αὗταις ἐπικήρυξεις τὰς
δικαισήρια· ταῦτα δὲ διευθετεῖ ὁ νομοθέτης. Ἡμεῖς ἔρχομεν
ἀναλαβόντες τὰς πρώτας, καὶ ἐμπεσόντες φυσικῶς εἰς
τὰς δευτέρας, ἔχομεν ἀνάγκην τῆς ρήθεισῆς νομοθεσίας,
πρὸς θεοπεισμὸν τῆς ὁποίας ἐπιλεγόμενης η̄ κραταιωτάτη Διοκήσεις,
καθὼς πληροφορούμεθα ἀπὸ τρανότατα τεκμήρια. Εἰς ὅλιγον χρόνου διάσημα τρίς ἀνεγέρσαμεν τὴν
Συσηματικήν μας ὁροθεσίαν, καὶ πέρυσαν οὕπω η̄ κοινή
συναίνεσις ἐπικρίνασσε ἐλλειπή καὶ τὴν τελευταίαν, ἐφρόντισε περὶ μέσου ὄργανισμοῦ. 'Αλλ' ἐπειδή η̄ τελεωτέρα
τούτου συναρμογὴ χρειάζεται ἐρανισμὸν ἀπὸ ἄλλας νο-
μοθεσίας, τὰς ὁποίας ἐθέσπισαν ἔθνη παλαιότερα, καὶ
δοκιμώτερα εἰς τὸ Ἐμπόριον, ὁδηγούμενα ἀπὸ τὴν
ἀνάγκην, καὶ τὴν πεῖραν, καὶ συμβοηθούμενα ἀπὸ πολ-
λὰ μίσα, τὰ ὁποῖα ἡμεῖς οὐδερούμεθα, ἐνεκρίθη η̄ με-

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΚΕΝΤΡΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

τάφρασις εἰς τὴν γλώσσαν μας τῷν οὔμων τῶντων; οἱ
ὅποιοι διὰ πολλὰ αἰτια πρέπει νὰ πρετιμήθοιν· ἀπὸ τοὺς
λαζαποὺς τῷν αὐτοῦ εἰδίους, καὶ, καθὼς εὑχάζομαι, ἂν
δὲν υπερτεροῦν τοὺς ὄμοιούς των ἀπαντας, ἀναμφιβό-
λως οὕμως δὲν εἶναι κατώτεροι μηδενός.

Ἐπιμεληθεὶς εἰς τὴν μετάφρασιν· νὰ φυλάξω δύω
τὰῦτα. Α'. νὰ ἔμαι εὐληπτος, καὶ σαφῆς κατὰ τὸ
χρέος τῷν οὐμοθετούντων· καὶ Β'. νὰ μὴ πολιτογρα-
φήσω λέξεις ἄλλογενῶν διὰ νὰ φυλαχθῇ, η̄ νὰ εἴπω ὄρθότε-
ρον, νὰ πλουτισθῇ η̄ ἀρμενικωτάτη μας Γλώσσα, καὶ εὑρῶν
πολλαχοῦ ἀντιφατικὰ ταῦτα πρὸς ἄλληλα ἐξ αἰτίας τῆς
κοινῆς χρήσεως, η̄ νὰ εἴπω καλήτερα, καταχρήσεως,
ἡ̄ ιναγκάσθην νὰ οἰκουμήσω, εἰδὲ μὲν πρῶτον μὲ σύντο-
μα σχόλια ἀνάλογα μὲ τοῦ βιβλίου τὸν ἔγκον· τὸ δὲ
δεύτερον μὲ τὴν προσθήκην εἰς τὰ κυριώτερα τῆς ταυτο-
υμάντου, καὶ ἱσοδυνάμου Γαλλακῆς λέξεως τοῦ πρωτο-
τύπου.

Νομίζων ὅτι Θελώ φανή συάρσεσος εἰς τὴν ἔντιμον
εας ἀδελφικῆν **Ο**μήγυρω καὶ μὲ τοῦτο τὸ κοινωφελές
μου ἔργου, διεφροντίζω παντελῶς τίποτ' ἄρα Θελουν
εἰπῆ οἵ λεξιθηος ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοις αἰνωφελῶς μὲν ὡς
πρὸς τὸ κοινόν, ὁδυνηρῶς δὲ πρὸς ἑαυτοὺς, κατατρώ-
γουται, πρὸς ἄλληλους διαμαχόμεναι περὶ λεξιῶν,
καὶ φράσσειν, ὅχι μόνου χωρὶς καρπὸν, ἄλλα καὶ μὲ
ξημέρων τῆς γλώσσης μας, ἢ τουλάχιστον μὲ διμπόδιον
τῆς ἐπιμυητῆς ἀπὸ τὰς φιλοκόλους καρδίας ἐπανορθώ-
σεως της εἰς ἐκεῖνου τὸν ὑπέρτατου βαθμὸν, ἀπὸ τὸν
ὅποιον κατὰ διυσυχέαν ἐλεεινῶς ἐξέπεσεν. Ἡ Λατινικὴ
γλώσσα (καὶ κατὰ κληρονόμιαν ἡ Ἰταλική, Γαλλική,
καὶ Ἰσπανική παραφυάδες αὐτῆς) διδαχθεῖσα παρ'
ἡμῶν (τῶν Ἑλλήνων) τὴν Χριστιανικὴν Θρησκείαν, καὶ
τὰς ἐπιεικέμενας, ἐπολιτογράφησε καὶ τὰς ὄνομασίας,
καὶ οὐσιώδεις λέξεις αὐτῶν· καυχᾶται δὲ ὅμως ὅτε συ-
πεισάξασα εἰς τὴν πατρίδα μας μὲ τὴν δεσποτείαν της

καὶ τὴν υἱοθείασκαλαν, μᾶς ἡνάγκασε νὰ πολιτούρα-
φήσωμεν καὶ τὰς περὶ αὐτῆς λέξεις. Ἀλλὰ μᾶς ἀδειεῖ
ἡ οἰκουμενικάσκαλος αὕτη ἐκλαμβάνεια τὴν συγκατάβα-
σιν (αἷς μην εἴπω ἄλλο) τῶν ἐπὶ Θεοδοσίου, Ἰουσια-
νιν, καὶ ἄλλων ἔγκαυχωμένων ἐπὶ τῷ Ρωμαϊκῷ Αὐτο-
χροτορεικῷ ὀνόματις οικουμενική συγγραφῇ, ως πτωχείαν,
καὶ ἀνάγκην τῆς πλευσίας, καὶ πλουτοδότειρος γλώσσης
μας τὴν κατάχρησιν ἐκείνην. Ἡ παρεῖσα μετάφρασις,
ὑπολαμβάνω, ὅτι θέλει χρησιμεύσει πρὸς ἀπελαγέαν
ὑπὲρ τῆς γλώσσης μας, ἡ ὁποία, καίτοι μᾶλλον ἐκπε-
σωῦσα μετὰ τοὺς εὐτυχεστέρους ἐκείνους αἰώνας, μὲν ὅλον
τοῦτο δύναται νὰ ἐκράσῃ καθ' ἵστην καθαρώτατα τοὺς
υομέτων κανόνας.

Παρέθραμεν, ως ἄχρησον διὸ ἡμᾶς, τὸ Δ'. Βιβλίον
τοῦ Κωνσταντίνου, διὰ τοῦ ὅπερου υἱοθείετοῦνται αἱ συζάσσεις τῶν
Γαλλικῶν χριτογένων, καὶ ἐπιθυμῶ νὰ ἐξακολουθήσῃ παρὸ ἡμῖν
ἡ ἐπικρατεῖσα ἐπωφελεσάτη συνήθεια τοῦ νὰ κρίνωνται αἱ

ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΑΝΗΓΥΡΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΕΦ. ΚΑΣΤΗΝΗ ΑΝΤΙΝΟΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΠΑΝΗΓΥΡΙΟΥ ΕΦ. ΚΑΣΤΗΝΗ ΑΝΤΙΝΟΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
πάρεμπτοισαν ἐμπορικαὶ διενέξεις διατήτεκώς,
γέτοι μόδιοισαν, εἰς τῆς ὀποίας τὰς ἀποφάσεις
πολλάχις η ὑψηλὴ διαικήσεις ἔδωκε καὶ δίδει τὴν γόμικόν
της ἐπιχύρωσιν. Καὶ τὸ ἐτησίως ἐπιδιαψιλευόμενον βασι-
λικὸν ἐπιψήφισμα τῶν ἵντεμων ἡμῶν προεξώτων, συμ-
βάλλει εἰς τοῦτο τὰ μέγιστα!

Προσέθηκε δ' ἀντὶ τούτου παράρτημα ἐκ τοῦ πο-
λετικοῦ Γαλλικοῦ Κώδικος τῶν ἄρθρων ἔκεινων, τὰ
ὅποια συμβάλλουν οὐσιωδῶς εἰς τὰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις,
ἄλλ' οἱ Γάλλοι νομοθέταις δὲν τὰ ἐπανέλαβον μεταπέ-
ποντες τὸν κριτὴν εἰς τὰ προθεσπισθέντα ἔκεινα. Ἐπε-
μελήθην ω̄ κάμω τὸ παρὸ ἐμοὶ χρέος μου πρὸς κοινὸν
ὄφελος, ὑπολαμβάνω ὅτι τὸ κατώρθωσα· καὶ εἴμαι εὔελ-
πις ὅτι θέλετε ὅποδεχθῆ, καὶ θέλετε φρουτίσαι ω̄ τυ-
πωθῆ τὸ βιβλίον, ἵνα ἡμεῖς οἱ εἰς τὸ κέντρον, καὶ τὴν
βασιλεύουσαν τῶν ὁμογενῶν μας οἰκοῦντες ἀναφανῶμεν
πρεπόντως πρότεροι εἰς τῆς νομοδιδασκαλίας τὴν ἐνα-
σχόλησιν.

‘Η παρεμπεδουσάς αὕτη εἰς τὴν σειρὰν τοῦ λόγου λέξις τῆς διδασκαλίας μὲ βιάζει νὰ προσθέσω ὅληγα ταῦτα καὶ περὶ ταύτης ἐνταῦθα, ἐρεθίζων τὴν πρὸς τὰ καλὰ ὄρμην τῆς ἡμετέρας ἀδελφότητος, καὶ προβάλλων ἀντικείμενα εἰς τὴν ἔθελαγάθειάν σας. Κάνεις ἀπὲ τῆς δὲν ἀμφιβάλλει, ὅτι οἱ ἐπιχειροῦντες κατὰ τὸ παρὸν τὸ Ἐμπόριόν μας, ἔχουν χρεῖαν μετὰ τὴν ἐντελῆ προκοπήν εἰς τὴν ἰδίαν μας, ἀπὸ μίαν, καὶ δύως ξένιας γλώσσας, ὅποιας η Ἰταλικὴ, καὶ η Γαλλικὴ, καὶ ἔτι ἀπὸ Ἀριμητικῆν, Γεωγραφίαν, καὶ Νομοδιδασκαλίαν, τὰς οὐσιῶδες ἀναγκαῖας ἐπιειδήμας εἰς τὸν Μεγαλέμπορον. Τέσσερας δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ φθάσῃ μέγας εἰς τὸ ἐπάγγελμά του; πῶς δὲ δύναται νὰ ἀναβῇ, ὥντας ὑζερημένος αὐτῷ τῷ πρωτεῖσιν βάσεων, διὸ τὸ γένονται αἱ ἐπέδοξοι ἀναβάσεις; Ἄλλ’ ἐπειδὴ ταῦτα, οὐ ὅλοτελῶς δὲν διδάσκονται εἰς τὰ μέχρι τοῦτο συσαθέντα κονά μας σχολεῖα, ὡς τὰ υφικά, η διδασκόμενα συγκεχυμένως πώς μὲ τὰς

λοιπάς υψηλότερας επιειδήμας, καταφθείρουσε τὸν πολύ-
μον ἐκεῖνου καιρού τῶν υἱῶν, καὶ συγγενῶν μας, τὸν
ὅποιον πρέπει γένεται αὐτορώσου εἰς τὰς ἐμπορικὰς ασκήσεις,
καὶ πράξεις, ἀμφιβάλλω ὡς τὰ ρήθεντα σχολεῖα ώφε-
λιοῦν, ἥ βλαπτον περισσότερον τὸν πρὸς τὸ Ἐμπόριον
ἀποβλέποντα. νέον. "Ἐχομεν ἄρα ἀνάγκην ἀπὸ ιδιαίτερού
τις ἐμπορικ σχολεῖου, οἶσαν ἔχομεν χρέος νὰ ἐπιθυμῶ-
μεν καὶ τῶν συγγενῶν, καὶ ἀπλῶς ὅλων μας τῶν ὄμογε
γυνῶν τὴν εἰς τὸ Ἐμπόριον ἐπίδοσιν.

Προβάλλεται δὲ γε τοιούτου ἀναγκαίου καὶ ἐπωφε-
λεξάτου σχολείου ἀποκάτασις πρὸς τὴν φιλέμπορον,
καὶ φιλογενῆ σας συνδιάσκεψιν, ἐπειδὴ ἀπὸ μένοντος ὑμᾶς
εἶναι ἐλπιζόμενον νὰ κατορθωθῇ. "Οτι δὲ εἶναι καὶ εὔκο-
λου, καὶ οὐχὶ πολυέξοδου, παραβαλλομένων τούτων μὲ.
τὴν μεγίστην ώφέλειαν, καὶ καρποφορίαν, τὴν ὅποιαν
θέλομεν τρυγήσει ἐξ αὐτοῦ, ἀκούσατε.

Εἰς τὰ πλησίου τοῦ Βυζαντίου μας τρία νησία τῆς

Προποντίδος εύρισκονται μονασήρια τοῦ Γένους, καχωρισμένα ἀπὸ τὰ χωρία, ὅχι δὲ καὶ πολλὰ μακράν, ἀνωφελῆ διὰ τὸν μοναχικὸν βίον, ὑρμοδιώτατα δὲ διὰ σχολεῖα. Εἰς ἐξ αὐτῶν ἥμπορεῖ νὰ συγκρήτῃ τὸ ἔδικτον μας ἐμπορικὸν, γιωρὶς νὰ ἐμποδισθοῦν τὸ παραμέρον αἱ ἡδη γιαόμεναι θρησκευτικαὶ τελεταὶ, ἄλλα κατὰ πολλοὺς λόγους, καὶ νὰ αὐξήσουν. Οἱ ἀγέρ τῶν μησέων εἶναι εὔκρατοι. Εἰς κακῷον πανώλευς ἥμπορεῖ νὰ φυλαχθοῦν εὐκολώτατα ἀπὸ μολύσματα, μὲ ἐξακολεύθησαν ἀδιάκοπου τῆς διδασκαλίας. Η ἐλευθερία τῶν μαθητιώντων δέλει εἶναι ἀτάραχος διὰ τὸ ἀνεπίμεκτον πάντος ἄλλογενοῦς. Καὶ η χρησούθεια ἥμπορεῖ νὰ ἐμφυτευθῇ εἰς τὰς τρυφερὰς τῶν νέων καρδίας ἀπὸ τὸν καλὸν διδάσκαλον μὲ τὸ πρὸς τὴν οἰενόν μας θρησκείαν σέβας, καὶ τὴν ἐγκράτειαν εἰς ὅλα τὰ πάθη.

Ἐκεῖ οἱ μαθηταὶ ζῶντες ὡς εἰς καινότεον, θέλουν συνεθισθῆναι εἰς τὴν ταπείνωσαν, καὶ λιτότητα, τὰς ἀναγ-

καλας ἄρετάς διὰ τὸν ἔμπορον, καὶ τὰ ἔξοδά μας θέν-
λουν περιφρισθῆνες εἰς τὸν πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ ἕντες γῇ
δύνω διδασκάλων, ἕντες ἐρέως ἐφημερίου, καὶ εἰς τὴν
χώρην αὐτῶν, καὶ τῶν μαθητῶν ζωστρόφεων, καὶ ἐκεῖ-
θεν μετὰ τριετῆς, γῇ τὸ πολὺ πενταετῆ γύμνασιν, θέλο-
μεν ἀπολαύσει τοὺς συγγενεῖς, καὶ δόμογενεῖς μας ἐφω-
διασμένους μὲ τὰς ἀνηκούσας προκοπάς, καὶ ἄρετάς εἰς
τὸ ἐπάγγελμά μας, ἐλευθερούμενοι ἀπὸ τοὺς οἰκιακοὺς,
καὶ ὅλογοκάρπους διδασκάλους, καὶ ἀπὸ τὴν ἀνάγκην
τοῦ ναὶ ἔξαποςέλλωμεν εἰς τὴν ἀλλοδαπήν τοὺς νέους
μας μὲ Θλύψι μας διὰ τὸν χωρισμὸν των, μὲ υποψίαν
διὰ τὴν συντήρησιν τῶν καλῶν γῆθων, καὶ τῆς πρὸς τὴν
ἀγίαν μας πίσιν εὐλάβειαν, καὶ μὲ ἀδρὰ ἔξοδα, τῶν
ὅποιών πολλαζημέριου μᾶς θέλει χρειασθῆνες εἰς τὸ πρό-
βιαλλόμενον σχολεῖον.

Ἡ ἀξιέπανος προθυμία σας εἰς τὸ νὰ ἀπόκτησητε
ἔμπορικὰ βιβλία εἰς τὴν γλώσσαν μας, καὶ βασιλικά

προνόμια διὰ τὸ ἐμπορικὸν Σύσημα, μὲ κάμνουν νὰ
ἔλπιζω, ὅτε δὲν θέλετε παραμελήσει καὶ τὴν ἀναγκαιάν
πρὸς μαθῆτευσιν διδασκαλίαν, τὴν ὅποιαν σᾶς προβάλλω
πρὸς ὅλους γενικῶς, καὶ ὅχε πρὸς μόνους τοὺς ἔνταῦθα
χατοίκους, εἰπειδὴ εἴμαι πληροφορημένος ὅτε καὶ οἱ
ἔχοντες τὰς οἰκογενείας, καὶ τέκνα, των εἰς ἄλλας πόλεις
καὶ ἐπαρχίας ταύτης τῆς Θεοσώζου βασιλείας, ὑπόκειν-
ται εἰς τὴν ὁμοίαν ἀνάγκην, διὰ τὴν εἰς τὰς πατρίδας
εἰστῶν σπανιότητα τῶν διδακτηρίων, καὶ τὴν ἔντελή
Ἄλεψιν τοιούτου ἐμπορικοῦ σχολείου, τοῦ ὅποιου ἔχο-
μεν γενικὴν χρείαν, καὶ τοῦ ὅποιου ἡ μεγίστη ώφελεια
ἀπεδείχθη ἀνωτέρῳ, καὶ ἐπιβεβαιοῦται ἀπὸ τὰ συσα-
θέντα τοιαῦτα εἰς ὅλας τὰς πόλεις τῆς Χριστιανικῆς Εύρω-
πης, ὅπου ἀκμάζει τὸ ἐμπόριον.

Μήτε εἰς τοῦτο, μήτε εἰς κανένεν ἄλλο συγγρατεῖ
κὸν ἔργου δὲν ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς διαφῆ καὶ κατ’ ἴδιαν, ἢ
τῆς πατρίδος τὸ ἐπώνυμον, ἢ τῆς διαλέκτου ἢ προφορᾶ,

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΕΠΑΝΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΠΛΟΙΟΣΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΗΣ: ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΕΠΕΤΣΙΟΣ

ἢ τῆς οἰκογενείας οἱ σύνδεσμοι, καὶ τῆς κατοικίας· εἰς
εχέσαις. Ή εὐότης τῆς Θρησκείας ἡναὶ τὸ χαρακτη-
ριστικὸν τῆς εὐθύνης Σας προσφένημα. Τὰ συζηματικὰ
σύμβολα τῆς συμαφείας τῶν δύο χειρῶν ἡ σᾶς βασικῶν
συνδεδεμένους εἰς τὴν Θεοδίδακτον ἀγάπην, καὶ ὅταν
ἡναὶ λόγος καὶ σκέψις περὶ κοινῶν συζηματικῶν πραγμάτων,
καὶ αὗτη μακροθυμεῖ, χρησεύεται, οὐ δηγεῖ τὰ εἰαυτῆς,
οὐ χαιρεῖ ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, καὶ τὰ λοιπὰ, ὅσα πανσέ-
φως μᾶς διδάσκει ὁ τῶν ἔθνων διδάσκαλος πλέκων τὸν
τῆς ἀγάπης σέφανον.

Δὲν υιωτῶ ωὰ μὲ μεμφθῆτε, τιμώτατοι Κύριοι καὶ
ἀδελφοί! ως αὐτόκλητου σύμβουλου· διότι ἡ φιλότιμος Σας
κλίσις ωὰ μοῦ ἀκούγητε μὲ ἔφεσιν, μὲ παρεκίνησεν εἰς τοῦ-
το. Μή λησμονήσητε πώποτε εἰς τὰς περὶ κοινῶν πραγ-
μάτων βουλάς σας τοῦ συνδέσμου τῶν ράβδων τὴν ἀρ-
χαίαν πατρικὴν παραγγελίαν, καὶ πληροφορηθῆτε εἰς
τοῦτο τὸ ηθικὸν ἀξιώματα· γένουμένοις κατορθώνο-

; *

Ε.Γ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΠΑΝΕΠΙΤΗΜΗΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΗΣ: ΕΠ. ΚΑΒΒΑΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

μεν πολλὰ, καὶ καλὰ ἔργα· διηρημένας
δὲ φθείρομεν τὰ κοινῆ καθεστῶτα, καὶ τὰ
κατ' ιδίαι αὐτομφεβάλως.

‘Ομονεῖτε, καὶ εύτυχεῖτε!

‘Ο τῆς ὑμετέρας φιλογενοῦς τψιώτητος

Ἐν Κωνσταντινούπολει, τῇ 20. Μαρτίου 1815.

“Ολως ἐκκρεμός
Ν. ΠΑΠΑΔΟΠΟΤΛΟΣ.

Ε.Γ.Δ της Κ.Τ.Ι.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006